

Nr 728

Av herr Nelander m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 81, med förslag till förordning om statsbidrag till väg- och gatuhållning i vissa städer och stadslänkande samhällen m. m.

Vägföreningar

Utredningen om städernas väghållning föreslår i sitt betänkande (SOU 1959:19) att statsbidrag till underhåll av s. k. vägföreningar skall utgå oavsett bebyggelsens art.

I propositionen med anledning av utredningens förslag (nr 81) avvisar departementschefen den föreslagna utvidgningen av statsbidragsgivningen.

Utredningen har som skäl för sitt förslag anfört att det är av betydande allmänt intresse att planeringen av vägnätet i fråga om de här berörda områdena redan från början får en ändamålsenlig inriktning, vilket skulle främjas av att underhållskostnaderna vore statsbidragsberättigade. Vidare hävdar utredningen att de nuvarande bestämmelserna lett till att större restriktivitet tillämpats beträffande statsbidrag till vägföreningars än för övriga välsamfälligheters vägar.

Utredningens förslag har tillstyrkts av flera remissinstanser varav somliga även föreslagit ytterligare utvidgning av statsbidragsgivningen till vägföreningsvägar.

Departementschefen ansluter sig i sitt yttrande till utredningens synpunkter om det önskvärda i att vägplaneringen inom de områden som omfattas av vägföreningar får en ändamålsenlig utformning men anser inte att detta behöver förutsätta någon särbehandling i lagstiftningen av dessa vägar. I den mån tillämpningen av reglerna om bidrag till enskilda vägar lett till alltför stark restriktivitet beträffande vägföreningarnas vägar, bör detta förhållande rättas till, vilket dock enligt departementschefen bör kunna ske utan ändringar i lagstiftningen.

För vår del vill vi helt ansluta oss till det av utredningen förordade förslaget om en generell bidragsgivning på 50 % för underhåll av vägföreningsvägar. Härför talar enligt vår mening, utom de av utredningen anförda skälen, även det förhållandet att här ifrågavarande vägar i somliga fall i mycket stor utsträckning trafikeras av andra än de som ingår i vägföreningarna. Ett utskiljande av de vägar som kan anses ha stor betydelse ur allmän samfärdssynpunkt skulle såsom utredningen betonat leda till ett onödigt administrativt krångel, och vi vill därför förordna utredningens förslag även i det avseendet att bidrag bör utgå till samtliga vägföreningsvägar.

Granskning och kontroll

Kontroll och granskning av vägbyggnadsföretag sker vid tre tillfällen: vid granskning av arbetsplanen, under arbetets gång och vid den redovisning som städerna skall avge vid fördelningsperiodens slut. Utredningen framhåller att den granskning av arbetsplanerna som sker även i fortsättningen bör vara grundläggande för bidragsprövningen. Beträffande den löpande kontrollen framhåller utredningen, att det kan ifrågasättas om denna kontroll motsvarar kraven på effektivitet. Utredningen föreslår att större vikt lägges vid denna kontroll.

När det gäller efterhandskontrollen ifrågasätter utredningen om denna är nödvändig. Av redovisat siffermaterial framgår att efterkontrollen vid 128 undersökta byggnadsföretag givit till resultat ett avdrag motsvarande ca 3,5 % av byggnadskostnaderna. Det avsevärda arbete som är förenat med denna granskning står enligt utredningen inte i proportion till denna förhållandevis ringa omfattning av avdragen. Vidare ifrågasätter utredningen möjligheterna att på ett sådant stadium överblicka huruvida statsbidragen verkligen kommit till riktig användning. Utredningens slutsats är att den löpande kontrollen under arbetets gång görs effektivare och att efterhandsgranskningen upphör. Departementschefen har för sin del inte velat tillstyrka utredningens förslag på denna punkt, utan föreslår i stort sett bibehållen prövning. För vår del instämmer vi emellertid i den av utredningen förordade omläggningen av byggnadskontrollen, innebärande att den nuvarande efterhandskontrollen upphör och tyngdpunkten i kontrollarbetet förlägges till den löpande kontrollen.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen vid sin behandling av Kungl. Maj:ts proposition nr 81 måtte besluta

1. att statsbidrag med 50 % av underhållskostnaderna på ovan angivet sätt skall kunna utgå till samtliga vägförningsvägar, samt
2. att den nuvarande efterhandskontrollen vid vägbyggnadsföretag upphör och att den nuvarande kontrollen under arbetets gång göres mer effektiv.

Stockholm den 29 mars 1960

Eric Nelander

Folke Nihlfors

Sigfrid Löfgren